

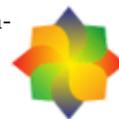
Обменна визита в Унгария

Center Amalipe

Център "Амалипе"
Бюлетин No 3
Март 2013

PAIRS

SOUTH EAST
EUROPE
Transnational Cooperation Programme

European
Commission

Проектът PAIRS има за цел събирането на добри примери за секторни и местни политики, които са послужили за ефективното включване на ромските общности в осем страни и предоставя платформа за международен обмен на знания и опит, за да се улесни включването на ромските малцинства от целия регион .

Предназначението на програмата е да направи посещения в няколко от предложените "добри обучителни практики" в Унгария, като например добрата практика - жилища (или Hell Tower), добрата практика - изграждане на общността ("Присъствие"), добрата практика - образование ("Hódmezővásárhely", представен в Монор, и "Sure Start Детска къща: Ранно детско развитие" и "Tanoda"). Раздадени бяха обща информация, интервюта и въпросници (описанията на добри практики бяха изпратени няколко седмици преди посещението).

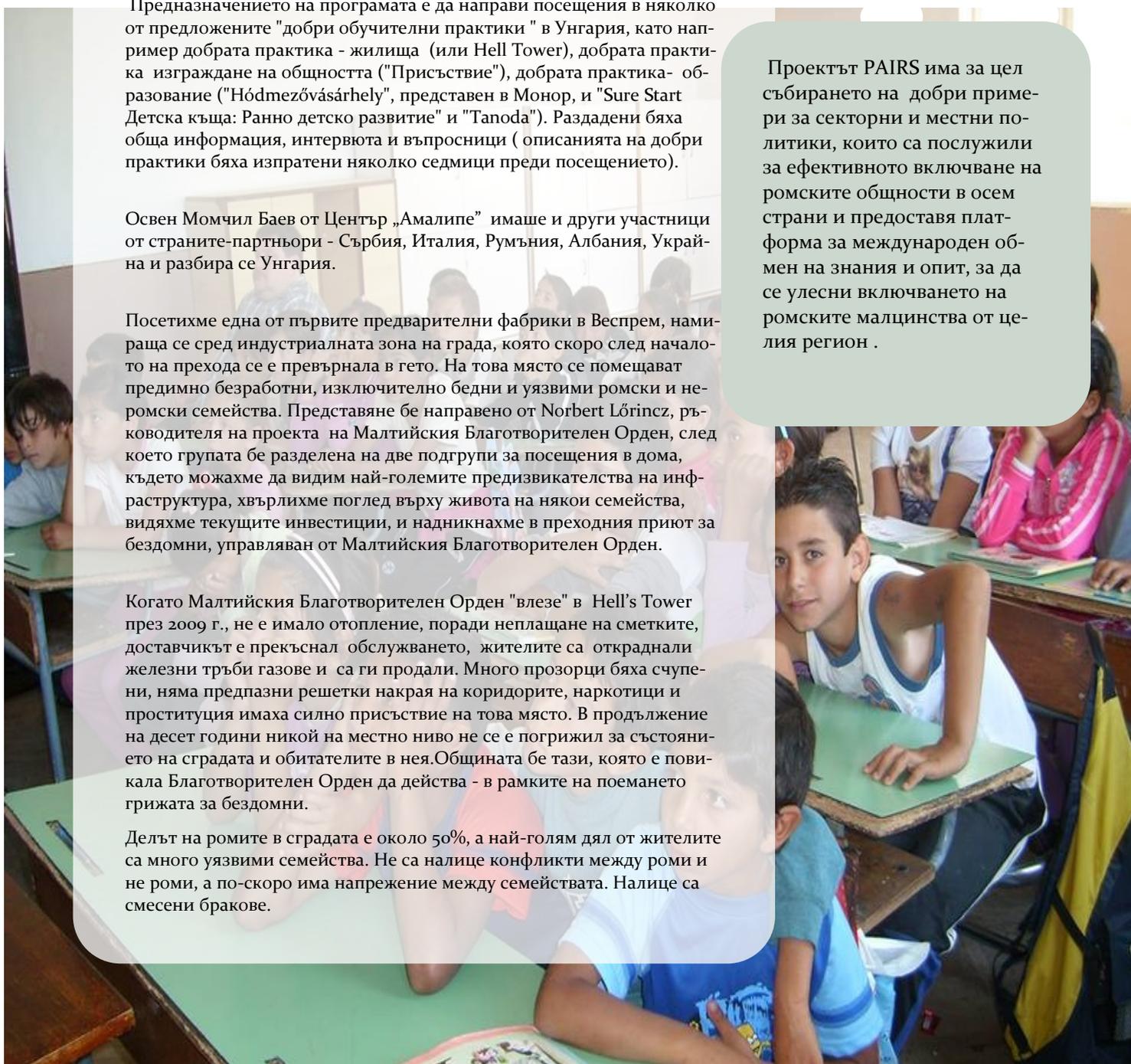
Освен Момчил Баев от Център „Амалипе“ имаше и други участници от страните-партньори - Сърбия, Италия, Румъния, Албания, Украйна и разбира се Унгария.

Посетихме една от първите предварителни фабрики в Веспрем, намираща се сред индустриалната зона на града, която скоро след началото на прехода се е превърнала в гето. На това място се помещават предимно безработни, изключително бедни и уязвими ромски и неромски семейства. Представяне бе направено от Norbert Lőrincz, ръководителя на проекта на Малтийския Благотворителен Орден, след което групата бе разделена на две подгрупи за посещения в дома, където можахме да видим най-големите предизвикателства на инфраструктура, хвърлихме поглед върху живота на някои семейства, видяхме текущите инвестиции, и надникнахме в преходния приют за бездомни, управляван от Малтийския Благотворителен Орден.

Когато Малтийския Благотворителен Орден "влезе" в Hell's Tower през 2009 г., не е имало отопление, поради неплащане на сметките, доставчикът е прекъснал обслужването, жителите са откраднали железни тръби газове и са ги продали. Много прозорци бяха счупени, няма предпазни решетки накрая на коридорите, наркотици и проституция имаха силно присъствие на това място. В продължение на десет години никой на местно ниво не се е погрижил за състоянието на сградата и обитателите в нея. Общината бе тази, която е повишила Благотворителен Орден да действа - в рамките на поемането грижата за бездомни.

Делът на ромите в сградата е около 50%, а най-голям дял от жителите са много уязвими семейства. Не са налице конфликти между роми и не роми, а по-скоро има напрежение между семействата. Налице са смесени бракове.

Проектът PAIRS има за цел събирането на добри примери за секторни и местни политики, които са послужили за ефективното включване на ромските общности в осем страни и предоставя платформа за международен обмен на знания и опит, за да се улесни включването на ромските малцинства от целия регион .

Много жители зависят от социални помощи, сумата на които не е достатъчна за изплащане дори и на наемите. Финанси за ремонта са дошли от различни фондове: Институт „Отворено общество”, общината, които освен предложената малка финансова помощ за извършване на инвестиции, да променят условията, които са опасни за живота, са купили правото за разпределение за 16 жилища, с бюджет, който е достатъчен за ремонт на тези жилища, а повече частни фондове, като на бившия президент на Унгария. Жилищата, за които общината може да разпредели наемателите получават същото ниво на социалната работа (договорите на наемателите ще бъде наблюдавани след 1,5 години).

През втория ден фокусът бе върху различните елементи на интегрираната програма "Шанс за децата", първоначално лансирана от Академията на науките през 2006/7 в рамките на "Стратегията за борба с бедността сред децата 2007-2032", в микрорайон Szecseny . Ето защо, бивши служители на микрорайона (някои от тях са заети в последващи дейности) бяха поканени да се представят и обсъдят постиженията и предизвикателствата. Един елемент от сложна програма, услуга Детска къща, насочена към ранното детско развитие, и методологията до голяма степен е адаптирана от модела в Обединеното кралство; в Унгария, малка мрежа от такива къщи със силна методическа подкрепа и система за мониторинг е установена - но с несигурно финансиране (вж. по-долу). Допълнителни елементи бяха представени от някои бивши колеги в течение на деня.

Endrefalva- Детска къща

Тази детска къща предоставя услуга свързана с ранното детско развитие (в селото няма забавачница, а детската градина не може да приеме всички деца от съответната възрастова група, а и по-скоро приема деца само след като навършат 5-годишна възраст, която за задължителната година за предучилищно образование, а това е твърде малко време за децата да навакнат за началното училище - на наредбата се променя от септември 2014 г.). Децата от 0-5 години заедно с родителите си вземат участие в програма, която се основава на редовна посещаемост и ежедневни дейности. Дейностите, свързани с развитие са комплексни (двигателно развитие, психо-социалното развитие, психичното здраве и т.н.), а също така предлага и дейности и услуги за родители (например клубове, заетите дейности, готвене, пране и почистване).

"Локално интегрирана услуга" -Endrefalva

Кметницата на Endrefalva направи кратка презентация относно микрорайон Szecseny, който се характеризира с една от най-високите нива на безработица в страната (на 35 - то място от 174 в Унгария по отношение на бедност). След това г-н Лантос (НМКС) направи презентацията относно програмата Борба с бедността сред децата, и предшественика си Szecseny микрорегионална програма.

Целта на пилотната програма бе да се разработи териториално базирана комплексна програма, която е насочена към справяне с бедността сред децата, въз основа на задълбочена оценка на нуждите, чрез подобряване на местната служба за доставка, хармонизиране на интересите на заинтересованите страни, и не на последно място, насочване на значително количество ресурси и човешки капитал в микрорайон за мобилизиране и улесняване на подобрения. Академията на науките поведе в 2008-2011 и разработи методологическа рамка, която обхваща образованието, социалните дейности, здравеопазването, комплексно организационно обслужване и т.н.

След дискусиата в Endrefalva, ни отведоха до Kányás, бившо миньорско село, изправено пред предизвикателства, свързани със застаряване на населението и висока безработицата, особено сред ромите. Неправителствената организация домакин там и в Bányatereny (един от директорите е ключов човек в Szecseny пилот), ни заведе в работилница наречена "отопление от отпадъци". Програмата стартира от малък Шведски грант, а целта е да се осигури безплатно рециклиран материал за отопление за семейства в нужда.

Технологията е много проста и може да се извършва от неквалифицирани работници: рециклирана хартия и листата се пресоват в ролки, които се сушат и може да се използват като брикети. Хартия се предлага пробоно от компания Bányatereny и се събира индивидуално. До момента, програмата не е получила подкрепа от общината, но неправителствената организация се опитва да установи по-тясно сътрудничество. Основното постижение (освен че предоставят безплатни отоплителни материали) е, че програмата предвижда изграждането на общността и служи подобряване на солидарността в рамките на ромската общност.

Третия ден групата посети град Monog. Социалната работа, извършвана в Monog бе представена от Дейвид Кис, бивш социален работник, а днес регионален координатор на НМКС. Той разказа за историята на местния ромски квартал, който е създаден от общината на общинска собственост по време на "урбанизационния" период на Monog (общината затвори очи и позволи да се построят "къщи" без разрешение, като премести ромите от центъра на града преди около 50 години).

Център "Амалипе"
гр. Велико Търново, ул. Самуил №4, ет. 1, ап. 16